

Međunarodni trgovinski termini (*International Commercial Terms*) **INCOTERMS**

Međunarodna, ali i unutrašnja prodaja robe su često distancione prodaje. To znači da se ugovor o prodaji izvršava tako što se roba prevozi od prodavca do kupca na udaljenim relacijama, često različitim vidovima transporta. Na tom putu roba je izložena različitim rizicima: krađe, oštećenja, propadanja zbog njenih prirodnih svojstava i sl. Stoga je jedno od ključnih pitanja prava prodaje robe **koja ugovorna strana - prodavac ili kupac, snosi rizik** za slučajno oštećenje, propast ili gubitak robe tokom njene otpreme od prodavca do kupca? Povezano sa ovim pitanjem je određivanje mesta isporuke robe, kao mesta u kome prilikom izvršenja ugovora o prodaji rizik prelazi sa prodavca na kupca. Drugo važno pitanje kod distancione prodaje je **koja ugovorna strana snosi troškove prevoza robe od prodavca do kupca i druge prateće troškove**: osiguranja robe u prevozu, kontrole količine i kvaliteta, carinjenja, sanitarnih i drugih bezbednosnih kontrola i sl.

Međunarodni trgovinski termini(*International Commercial Terms- INCOTERMS*) su pravila koja donosi Međunarodna trgovinska komora sa sedištem u Parizu, sa ciljem da privrednicima olakša ugovaranje prodaje robe.

Pravila Incoterms® Međunarodne trgovinske komore, koja se kao međunarodno priznati i prihvaćeni trgovinski termini, koriste u svim međunarodnim poslovnim transakcijama, **prvi put su doneta 1936. godine, a od 1980. godine se u cilju usklađivanja s promenama u međunarodnoj trgovini revidiraju na svakih 10 godina.**

Pravilima Incoterms 2020 Međunarodne trgovinske komore, **koja počinju da se primenjuju 1. januara 2020. godine, uvodi se pravilo DPU (Isporučeno u mestu istovareno)**, kojim je data mogućnost da mesto odredišta može da bude svako mesto, a ne samo "terminal".

Za razliku od pravila DAT, **pravilom DPU (Isporučeno u mestu istovareno)** data je mogućnost da mesto odredišta može da bude svako mesto, a ne samo "terminal". Takođe, pravilo DPU karakteriše sledeće:

Prodavac isporučuje robu i prenosi rizik na kupca kada, čim roba istovarena sa prispelog prevoznog sredstva, bude stavljena na raspolaganje kupcu u imenovanom mestu odredišta ili u dogovorenoj tački unutar tog mesta, ukoliko je ta tačka dogovorena. U ovom pravilu, ISPORUKA i PRISTIZANJE U ODREDIŠTE imaju isto značenje, i jedino tim pravilom se od prodavca traži da istovari robu u odredištu. To podrazumeva da prodavac treba da bude u poziciji da organizuje istovar u imenovanom mestu. Ovo pravilo, može se koristiti nezavisno od odabranog vida transporta, kao i u situacijama kada se koristi više vidova transporta.

International Commercial Terms- INCOTERMS 2020

Paritet	Šifra (Incoterms)
Franko fabrika (naziv mesta isporuke)	EXW (Incoterms 2020)
Franko prevoznik (naziv mesta isporuke)	FCA (Incoterms 2020)
Franko uz bok broda (naziv luke otpreme)	FAS (Incoterms2020)
Franko brod (naziv luke otpreme)	FOB (Incoterms 2020)
Troškovi i vozarina (naziv luke odredišta)	CFR (Incoterms 2020)
Troškovi, osiguranje i vozarina (naziv luke odredišta)	CIF (Incoterms 2020)
Vozarina plaćena do (naziv mesta odredišta)	CPT (Incoterms 2020)
Vozarina i osiguranje plaćeni do (naziv mesta odredišta)	CIP (Incoterms 2020)

Isporučeno u mestu (naziv mesta isporuke)	DAP (Incoterms 2020)
Isporučeno u mestu istovareno (naziv mesta odredišta)	DPU (Incoterms 2020)
Isporučeno sa plaćenim dažbinama (naziv mesta odredišta)	DDP (Incoterms 2020)
Isporučeno na terminalu (naziv terminala u luci ili imenovanom mestu odredišta)	DAT (Incoterms 2010)
Isporučeno na granici (naziv mesta)	DAF (Incoterms 2000)
Isporučeno na brodu (naziv luke odredišta)	DES (Incoterms 2000)
Isporučeno na obali (naziv luke odredišta)	DEQ (Incoterms 2000)
Isporučeno - dažbine nisu plaćene (naziv mesta odredišta)	DDU (Incoterms 2000)
Ugovoreni uslov isporuke različit od gore navedenih	XXX